

کودکان خیابانی یکی از بارزترین پدیده‌های اجتماعی می‌باشند که در شهرهای بزرگ کشورهای جهان سوم و متأسفانه در ایران نمایان است این پدیده خطرناک که متأسفانه رو به گسترش می‌باشد در کشورهای آسیایی، آفریقایی و آمریکای لاتین به وفور دیده می‌شود گسترش بی‌رویه معضل کودکان خیابانی نشان‌دهنده توسعه ناهم‌هنگ به وجود آورنده اختلالات در رشد اقتصادی این کشورها می‌باشد دهه ۱۹۸۰ را می‌توان آغاز بروز پدیده کودکان خیابانی که به «کودکان فقیر و محروم» معروف شده‌اند دانست که دامنه آن تا به امروز گسترش یافته است. این کودکان که

گزارش

کودکان خیابانی خاص کلان شهرهاست

* دیلمی - حاجی‌پور - مهدیخانی

دارد اما انتظار می‌رود که با اراده ملی، سیاستها و حمایتها از کودکان خیابانی و خانواده‌های آنان گسترش یابد حمایت از کودکان خیابانی تا رفع این معضل وظیفه همه افراد جامعه و دولت می‌باشد. البته متأسفانه بایستی بگویم در کشور ما هم این معضل به چشم می‌خورد که بسیار اسفناک می‌باشد و دست به کارهای خلاف قانون می‌زنند و سودجویان کودکان خیابانی را با تشکیل باندهای مافیایی بسیار خطرناک در جامعه گسترش می‌دهند و ضربه بسیار خطرناکی را به بدنه اصلی اجتماع و خانواده وارد می‌نمایند. البته معضل کودکان خیابانی بیشتر در کلان‌شهرها به چشم می‌خورد و در شهرهای کوچکتر همچون رامسر ما، این پدیده به ندرت قابل مشاهده است. یک کارشناس امور اجتماعی دلیل این امر را دو چیز می‌داند؛ اول بافت فرهنگی و اجتماعی منطقه و محکم بودن بنای خانواده و دوم؛ مهاجرت و فرار اینگونه بچه‌ها به کلان‌شهرها. محسنی اضافه می‌کند: برای حل این معضل باید همه نهادها اعم از خانواده، مدرسه، نهادهای مدنی و دولتی با همفکری و همگرایی، این نسل را به خانه بازگردانند.

حاجی‌پور، خبرنگار ما از شوشتر نیز به نقل از رئیس سازمان بهزیستی این شهر می‌گوید: ما در شوشتر، با پدیده کودکان خیابانی مواجه نیستیم و شاید بتوان گفت این ناهنجاری، خاص شهرهای بزرگ است.

مهدیخانی، از گیلانغرب، نیز می‌نویسد: گیلان غرب از این پدیده پاک است. مردم اینجا هنوز سنت‌های دیرین خود را فراموش نکرده‌اند و به نقل از مقامات محلی می‌نویسد ما جنگ را با سربلندی پشت سر گذاشتیم و هنوز خانواده‌ها آموزه‌های آن روزهای سخت را از یاد نبرده‌اند، لذا عملاً بستر برای این پدیده فراهم نیست. این درست که فقر هست، کمبود امکانات داریم، اما با همین کم‌هسته در کنار هم هستیم. از سایر شهرستانها نیز خبرنگاران ما که به کاوش پیرامون این معضل پرداخته بودند، گزارش دادند پدیده کودکان خیابانی در این مناطق حاد نیست. البته کودکان کار هستند اما خیابانی به ندرت وجود دارند.

اکثراً در سنین ۵ تا ۱۹ سال می‌باشند بیشتر اوقات خود را در خیابانها پرت می‌زنند و برای امرار معاش خود و خانواده مجبور هستند با فعالیتهای کاذب در خیابانها به کسب درآمد بپردازند اکثر این کودکان و نوجوانان که از خانواده‌های محروم و فقیر روستاها می‌باشند و برای ادامه حیات به شهرها مهاجرت نموده‌اند به دلیل نداشتن آموزشهای لازم به فعالیتهای کاذب روی می‌آورند بیشتر کودکان بی‌پناه و خیابانی در آسیا پسران هستند و حدود سی درصد از آنان را دختران تشکیل می‌دهند کم‌بودن تعداد دختران خیابانی علل گوناگونی دارد و از جمله اینکه دختران بیشتر مورد توجه، محبت و سرپرستی والدین خود قرار می‌گیرند و دلیل دیگر این که دختران برای مراقبت از کودکان بیشتر وقت خود را در خانه سپری می‌کنند البته بعضی از کودکان خیابانی هم از خانواده‌های بزرگ و پرجمعیت و فقیرشهری می‌باشند که اکثراً در خیابانها مشغول به کار می‌باشند و برای استراحت به خانه‌های خود مراجعه می‌کنند از جمله کارهایی که این کودکان انجام می‌دهند می‌توان به واکس زدن کفش‌ها، کارگری، جمع‌آوری و فروش لباسهای مندرس، جمع‌آوری و فروش کاغذهای باطله، فروش گل، فروش آب شیرین، تمیز کردن شیشه اتومبیلها، دستفروشی، سیگارفروشی، گدایی و گاه سرقت و حتی خودفروشی اشاره نمود که علی‌رغم انجام کارهای سخت و طاقت‌فرسا درآمد ناچیزی عایدشان می‌شود و از طرفی این کودکان به هیچ‌گونه خدمات رفاهی مناسب دسترسی ندارند. از عوامل مهمی که کودکان را به خیابانها سوق می‌دهد تقسیم نابرابر سرمایه‌ها و بروز فقر و تهیدستی است رشد بی‌رویه جمعیت شهرها، از هم پاشیدگی خانواده‌ها بر اثر طلاق و غیره عدم آموزشهای لازم برای زنان یکی دیگر از دلایل رشد بی‌رویه معضل کودکان خیابانی می‌باشد. مشکلات اقتصادی از عوامل از هم گسیختگی خانواده‌ها است شرایط بد اقتصادی اکثر خانواده‌ها باعث می‌شود که اعضای آن برای امرار معاش به کارهای سخت و طولیل‌المدت بپردازند و بدین دلایل والدین وقتی برای حضور در جمع خانواده خود ندارند. از عوامل دیگر به شرایط نامساعد کاری، ضعف قوانین اجتماعی - بی‌توجهی